

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ПОЧАТКОВОЇ, ІНКЛЮЗИВНОЇ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Кваліфікаційна робота
на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

на тему:

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ СТАТЕВОРОЛЬОВОЇ
СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ**

Виконала:

здобувачка ступеня вищої освіти
«магістр»

спеціальності 013 «Початкова освіта»

Павлушенко Аня Олександрівна

Керівник:

к.пед.н., доц. Яковишина Т.В.

Рецензент:

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки, психології,
початкової, дошкільної освіти та
управління закладами освіти

Закарпатського угорського інституту ім.
Ференці Ракоці II

Біда Олена Анатоліївна

Рівне – 2024 року

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. СТАТЕВОРОЛЬОВА СОЦІАЛІЗАЦІЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	
1.1. Соціалізація дітей молодшого шкільного віку: сутність та специфіка	8
1.2. Гендерна освіта та виховання як компоненти статевої соціалізації	18
1.3. Особливості статевої соціалізації молодших школярів як передумови запровадження гендерного підходу в початковій школі	27
Висновки до першого розділу	35
РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ СТАТЕВОРОЛЬОВОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	
2.1. Діагностика рівнів статевої соціалізації молодших школярів	38
2.2. Обґрунтування організаційно-педагогічних умов статевої соціалізації в початковій школі	51
2.3. Аналіз результатів дослідження	62
Висновки до другого розділу	
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75
ДОДАТКИ	84

РЕЗЮМЕ

Павлушенко А.О. Організаційно-педагогічні умови статеворольової соціалізації молодших школярів. Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня вищої освіти «магістр» за спеціальністю 013 «Початкова освіта». Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне, 2024.

Проблема статеворольової соціалізації молодших школярів є важливою темою в педагогії, психології та соціології, оскільки цей період життя є ключовим для формування у дітей уявлень про стать, соціальні ролі, очікування суспільства щодо поведінки і ролей чоловіків та жінок. Статеворольова соціалізація – це процес, у рамках якого діти засвоюють соціальні норми, що визначають, як вони повинні поводитися, відповідно до їх статі. Молодший шкільний вік – це період інтенсивного розвитку, коли діти починають активно взаємодіяти з однолітками, вчителями та дорослими, формуючи своє розуміння «чоловічого» і «жіночого» поведінкових стереотипів, соціальних норм і ролей.

У першому розділі проаналізовано соціалізацію дітей молодшого шкільного віку: сутність та її специфіка, окреслено гендерну освіту та виховання як компоненти статеворольової соціалізації, визначено особливості статеворольової соціалізації молодших школярів як передумови запровадження гендерного підходу в початковій школі. У другому розділі здійснено діагностику рівнів статеворольової соціалізації молодших школярів, обґрунтування організаційно-педагогічних умов статеворольової соціалізації в початковій школі та аналіз результатів дослідження.

Ключові слова: гендерний підхід, статеворольова соціалізація, соціалізація, статеворольові стереотипи, учні початкових класів.

RESUME

Pavlushenko A. Organizational and Pedagogical Conditions of Sexual and Role Socialization of Junior Schoolchildren. Manuscript.

Qualification work for obtaining the degree of higher education «Master» in specialty 013 «Primary education». Rivne State University of Humanities, Rivne, 2024.

The issue of gender-role socialization of primary school children is an important topic in pedagogy, psychology, and sociology, as this period of life is key to the formation of children's ideas about gender, social roles, and society's expectations of the behavior and roles of men and women. Sex-role socialization is the process by which children learn social norms that define how they should behave according to their gender. Primary school age is a period of intensive development when children begin to actively interact with peers, teachers and adults, forming their understanding of “male” and “female” behavioral stereotypes, social norms and roles. Involvement in gender roles begins in early childhood, but in school age, these ideas are further refined, consolidated, or, conversely, subject to rethinking.

The first section analyzes the socialization of primary school children: the essence and its specificity, outlines gender education and upbringing as components of gender-role socialization, and identifies the peculiarities of gender-role socialization of primary school children as a prerequisite for the introduction of a gender approach in primary school. The second section diagnoses the levels of sex-role socialization of primary schoolchildren, substantiates the organizational and pedagogical conditions of sex-role socialization in primary school and analyzes the results of the study.

Key words: gender approach, sex-role socialization, socialization, sex-role stereotypes, primary school students.